

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ПРОИЗВЕДЕНО В БЪЛГАРИЯ – СЪЮЗ НА МАЛКИЯ И СРЕДЕН
БИЗНЕС

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА МАЛКИЯ И СРЕДЕН БИЗНЕС

ДО
Г-Н ЛЪЧЕЗАР БОРИСОВ,
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д-Р БОЙКО ТАКОВ,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА
НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И
СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Относно: Становище по проект на Национална стратегия за малките и средни предприятия за периода 2021 - 2027 г., от 08.12.2020 г., публикуван за обществена консултация на 20.01.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

Асоциацията на индустриалния капитал в България, Произведено в България – Съюз на малкия и среден бизнес и Националното сдружение на малкия и среден бизнес приветстват преработения вариант на Стратегията, като отчитат, че част от бележките на заинтересованите страни са отразени. В същото време, предвид важността на документа, ползват възможността, предоставена от процедурата за обществено обсъждане, за да преповторят някои от вече направените коментари и предложения, които не са отразени при преработката, както и да направят някои нови, с цел допълнително прецизиране и привеждане в съответствие с потребностите на МСП.

1. Общи бележки.

1.1. Дефиниране на заинтересованите страни.

Приветстваме прецизирането на дефинирането на заинтересованите страни в Стратегията (стр. 126), тъй като това е необходимо условие за ефективното прилагане на принципа на партньорство, залегнал в европейското законодателство. Като припомняме,

че кръгът на заинтересованите страни е определен в европейското законодателство¹, като рецитал 4 на Преамбюла представя задължителния кръг на заинтересованите страни, а именно „партньорите следва да включват публичните власти, представителните на национално равнище работодателски организации и представители на гражданското общество ...“, подновяваме предложението си инкубатори, клъстери и други подобни структури да бъдат дефинирани, както и да бъде предвиден ясен ред за определяне на тяхната легитимност и представителност, както и начинът за участие в консултативния процес, предвиден в Стратегията. Настояваме също така дефинираните заинтересовани страни – и по-конкретно национално представителните работодателски организации да бъдат включени като партньори при изпълнението на съответните мерки, както и в Постоянната работна група по Стратегията за МСП (стр. 134).

1.2. Бележки по Стратегическите цели.

В документа се говори за „високотехнологични продукти и високо интензивни на знания услуги“. Предлагаме да се ползва терминът „сектори с висока добавена стойност“, като към тях се отнесат всички, представени на стр. 76, за да има съответствие със Закона за насърчаване на МСП.

1.3. Бележки по Стратегическите Приоритети и мерки.

1.3.1. Предприемачество.

Мярка 1.1. Насърчаване на предприемаческата екосистема.

Не споделяме идентифицираната потребност „Необходимост от повече организации за подкрепа на предприемачеството“ (стр. 17). Вместо това е необходима по-ефективна подкрепа за предприемачеството посредством реализация на множеството предложения на организациите на работодателите, като например повишаване на имиджа и обществената оценка на ролята на предприемача, мерки за преодоляване на страха от провал и предоставяне на втори шанс и т.н.

Съответно – не можем да се съгласим и с предложената специфична цел за „Увеличаване на броя на организациите за подкрепа като бизнес инкубатори, споделени работни пространства, акселератори и др. на регионално ниво“ и настояваме целта да бъде прецизирана, като наблегне на качествени, а не на количествени измерители. Конкретизирането на подробни мерки следва да се извърши в рамките на работните групи по подготовката на бъдещите оперативни програми.

Мярка 1.2. Насърчаване на обучението по предприемачество и предприемаческата трансформация на българските висши учебни заведения.

Изпълнението на мярката може да бъде ефективно само ако се предвиди сътрудничество с бизнеса.

Мярка 2.3. Специфична подкрепа за МСП с висок експортен потенциал.

„Разработването на инструмент за самооценка на експортния потенциал въз

---

¹ COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) No 240/2014 of 7 January 2014 on the European code of conduct on partnership in the framework of the European Structural and Investment Funds.

основа на индивидуално проучване на предприятията и данни на НСИ и създаване на автоматизирана система за изчисляване на експортния потенциал на ниво предприятие и по този начин създаване на възможност за точно определяне на МСП с висок експертен потенциал“ (стр. 28) – да се изпълнява съвместно с национално представителните работодателски организации, тъй като те са гарант за актуалността, представителността и полезността на подобен инструмент.

1.3.2. Достъп до финансиране.

Настояваме да има прозрачност и лесна сравнимост по отношение на условията на търговските банки при отпускането на кредити по линии с облекчени условия с помощ от ЕС. Също настояваме за качествени, а не само за количествени индикатори при отчитане на отпуснатите по подобни линии кредити, за да се гарантира, че те се ползват наистина за подпомагане на най-нуждаещите се МСП, а не просто за подобряване на условията по заеми на тези, които са лоялни на банките клиенти. Последните данни, огласени от Българската банка за развитие, според които от 2 млрд. лв. за портфейлни гаранции до момента са усвоени само 165 млн. лв., подкрепят опасенията на организациите.

1.3.3. Цифровизация и умения.

Мярка 4.5. Въвеждане на стандарти и процедури за валидиране на придобитите умения.

Подобна мярка се обсъжда и предвижда в новата Програма за развитие на човешките ресурси. Препоръчваме тази мярка да се съгласува с УО на МТСП и да се прецизира. Също така от страна на социалните партньори вече беше заявено, че мярката може да се извърши само на национално равнище и само с участието на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище. Тя трябва да предвижда и валидиране на неформално придобитите компетенции, тъй като във формалното образование тези въпроси са регламентирани. Не подкрепяме изведените примерни области на умения „в областта на финансовото управление и управленското счетоводство, бизнес стратегиите и инвестиционното планиране, маркетинга и маркетинговите стратегии, експортните умения и др.“ (стр. 43), тъй като вниманието трябва да се насочи към мерки по отношение на професии, ключови за конкурентоспособността на съответни сектори с важно значение за експорта на България, а не на хоризонтално ползваните професии. Има такива пилотни проекти, финансирани по ОП РЧР. Залог за успех е партньорството с национално представителните работодателски организации.

Мярка 4.6. Разработване на платформа и инструменти за електронно обучение и насърчаване на онлайн базираните обучения за МСП.

Мярката трябва да се прецизира, тъй като множество от въпросите са в областта на компетентност на НАПОО и ЦПО. Като цяло считаме, че мерките, свързани с образованието и обучението, следва внимателно да бъдат обсъдени с компетентните институции в тази сфера – МОН, МТСП и НАПОО и да се вземат предвид дадените коментари от социалните партньори.

Считаме, че много по-удачно би било мярката да се реструктурира, така че да бъде създадена национална мрежа от центрове за бизнес подкрепа – в изпълнение на многогодишна препоръка на ЕК, във връзка с докладите по Small Business Act. Създаването на такава мрежа може да се осъществи посредством обединение на усилията на съществуващи структури (Агенции за регионално развитие, МИГ-ове, бизнес инкубатори, структури на бизнес организации), които да бъдат "калибрирани" да предоставят услуги за малкия бизнес. Тази мрежа хронично липсва най-вече в селските общини.

Мярка 5.7. Преодоляване на информационните асиметрии: разработване, изграждане и популяризиране на единен цифров портал.

Предложеното „Разработване и създаване на цифров портал – дизайн на уеб платформа.“ (стр. 57) изглежда не на място - като готово задание за обществена поръчка. Вместо модули предлагаме да се ползва терминът „приоритетни направления“, по които да се предвидят по-широк набор от действия – както това е уместно за една стратегия. Конкретните действия по всяко направление трябва да бъдат обсъждани с национално представителните организации на работодателите, както и при подготовката на оперативната програма, която се очаква да го финансира.

1.4. Бележки по Плана за действие.

Национално представителните организации на работодателите да бъдат включени като партньори в раздела с отговорни институции по следните мерки и действия:

- Мярка 1.1. – действие 2;
- Мярка 1.2. – действия 1 и 2;
- Мярка 1.3. – действия 3 и 7;
- Мярка 2.1. – действия 2 и 3;
- Мярка 2.3. – действие 1;
- Мярка 2.4. – действие 1;
- Мярка 4.3. – действия 1, 2 и 3;
- Мярка 4.4. – всички действия;
- Мярка 4.5. – всички действия;
- Мярка 5.6. – всички действия;
- Мярка 5.1. – действия 1 и 2;
- Мярка 5.3. – действие 1;
- Мярка 5.7. – всички направления (вместо модули).

1.5. Бележки по използваните термини.

1.5.1. Индустиален клъстер.

Дефиницията не е достатъчно ясна. Например - липсва дефиниране на това кои са участниците (предприятия или и други организации); определя географската близост като водеща (въпреки все по-честите примери на коопериране по вериги на стойността/доставките); не изяснява приоритизацията на конкурентност/кооперативност.

Следва да се има предвид, че клъстерът не е просто обединение на няколко предприятия от определен географски регион, както е посочено, а включва също и редица партньори като учебни заведения, научни институции, местни власти, инвестиционни фондове и др.

В заключение считаме, че представеният Проект следва да бъде доработен, като предложенията бъдат отразени в пълнота. Декларираме своята готовност да бъдем конструктивен и диалогичен партньор в процеса.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ,**

**ОТ ИМЕТО И ПО ПОРЪЧЕНИЕ НА
АСОЦИАЦИЯТА НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ,
ПРОИЗВЕДЕНО В БЪЛГАРИЯ – СЪЮЗ НА
МАЛКИЯ И СРЕДЕН БИЗНЕС И
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА МАЛКИЯ
И СРЕДЕН БИЗНЕС**